

Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo nr 1 w Policach

Szkolne Koło Wolontariatu

PROGRAM SZKOLNEGO KOŁA WOLONTARIATU

Wprowadzenie

Program Szkolnego Koła Wolontariatu przeznaczony jest przede wszystkim do realizacji z uczniami Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo nr 1 w Policach. Założeniem programu jest pobudzanie uczniów do świadomego

uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym, rozwijanie kompetencji społecznych oraz dojrzałości społeczno-emocjonalnej. Ważnym zadaniem programu będzie kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postawy wrażliwości na krzywdę drugiego człowieka. Pragniemy to osiągnąć poprzez dyskusje, rozmowy, ukazywanie przykładów, podejmowanie działań charytatywnych.

Postanowienia ogólne

1. Zadanie programowe

Program Wolontariatu został stworzony na potrzeby pracy w Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo w Policach. Jest on zgodny ze Statutem Ośrodka, Programem Wychowawczo - Profilaktycznym.

Będzie on realizowany w formie zajęć pozalekcyjnych.

Wolontariat szkolny to bezinteresowne zaangażowanie społeczności szkoły - nauczycieli, uczniów i rodziców - na rzecz potrzebujących. Uczy postawy szacunku i tolerancji wobec drugiego człowieka. Okres nauki w szkole jest najważniejszy dla kreowania postaw altruistycznych.

Wykorzystując otwartość i ciekawość świata młodego człowieka poprzez Wolontariat można odcisnąć dobroczynne piętno we wszystkich dziedzinach jego życia.

Podejmowana przez uczniów-wolontariuszy aktywność wpływa pozytywnie na rozwój ich osobowości, jest ważna i pożądana ze względu na wymiar edukacyjno - wychowawczy.

2. Charakterystyka programu

Program Szkolnego Koła Wolontariatu oparty został na podstawie programowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356) a także Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zajęcia odbywać się będą na terenie Ośrodka i poza nim. Planowane są spotkania raz w miesiącu oraz w zależności od potrzeb. Czas realizacji obejmuje rok szkolny 2021/2022 i może być kontynuowany w latach następnych.

Metody i formy pracy oraz zasady dostosowane będą do sprawności fizycznej i możliwości uczniów.

Cechy wolontariusza:

- dużo optymizmu i chęci do działania,
- motywacja do niesienia pomocy potrzebującym,
- umiejętność gospodarowania czasem,
- odwaga, empatia i otwartość,
- odpowiedzialność, wrażliwość, systematyczność,
- kultura osobista.

Cele Szkolnego Koła Wolontariatu:

1. Niesienie pomocy innym.

2. Wykształcenie umiejętności właściwego i przyjaznego komunikowania się z drugim człowiekiem.
3. Czerpanie zadowolenia i satysfakcji z bezinteresownej działalności na rzecz innych.
4. Pokazanie innym, jak można spędzić pożytecznie wolny czas.
5. Zintegrowanie ze sobą uczniów z różnych zespołów klasowych.
6. Rozwijanie twórczych postaw i uczuć empatycznych.
7. Wspieranie ciekawych inicjatyw młodzieży szkolnej.
8. Kształtowanie umiejętności działania zespołowego.
9. Celem jest wypracowanie systemu włączania młodzieży do działań o charakterze wolontariackim oraz wykorzystanie ich umiejętności i zapału w pracach na rzecz szkoły i środowiska szkolnego.

3. Cele edukacyjne

CELE OGÓLNE:

- Zaszczepianie wśród uczniów idei pomagania słabszym i odpowiedzialności za nich.
- Kształtowanie wrażliwości na krzywdę drugiego człowieka.
- Ukazanie, że pomaganie może być nie tylko pożyteczne, ale także przyjemne.
- Skłonienie uczniów do refleksji nad własnym stylem życia i codziennymi wyborami.
- Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach społeczno-kulturalnych; kultywowanie tradycji lokalnych, szkolnych.
- Wyzwalanie i rozwijanie indywidualnych form aktywności.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zapoznanie młodzieży z ideą wolontariatu oraz jej propagowanie.
- Zapoznanie z niełatwymi losami osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych w najbliższym środowisku,
- zaangażują się w działania na rzecz potrzebujących na terenie szkoły, najbliższego środowiska i Świata;
- Uwrażliwienie na cierpienie, samotność i potrzeby innych.
- Kształtowanie postaw prospołecznych.
- Rozwijanie empatii i tolerancji.
- Inspirowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego.
- Kreowanie roli szkoły jako centrum lokalnej aktywności.
- Budowanie tradycji szkoły zgodnie z założeniami programu wychowawczego.
- Angażowanie się w działania na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej, tworzenie więzi ze środowiskiem.
- Udział w jednorazowych akcjach organizowanych przez zewnętrzne podmioty, włączanie się uczniów – indywidualnie lub zespołowo – w działania na rzecz lokalnych instytucji.
- Kształtowanie umiejętności działania zespołowego.
- Możliwość wykorzystywania własnych umiejętności i doświadczeń.
- Rozwijanie zainteresowań.
- Zdobywanie doświadczenia w nowych dziedzinach.
- Wspieranie ciekawych inicjatyw młodzieży szkolnej.

4. Warunki realizacji

- Indywidualna,
- Grupowa,
- zajęcia warsztatowe,
- zajęcia w terenie,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, ogólnopolskim.

5. Treści kształcenia i wychowania.

- Tworzenie warunków do poznania swoich mocnych i słabych stron, budowanie poczucia własnej wartości,
- Wzmacnianie postawy nakierowanej na pomoc potrzebującym,
- Stwarzanie możliwości współdziałania zespołowego i efektywnej współpracy,
- Nabywanie właściwej hierarchii wartości uwzględniających równocześnie poglądy i potrzeby innych.

6. Realizowane zadania.

- Przybliżenie młodzieży idei wolontariatu podczas spotkań i godzin wychowawczych.
- Umożliwianie rozpoznania własnych motywacji do pracy.
- Poznanie obszarów pomocy.
- Poznanie zasad pracy i etyki działalności wolontariatu.
- Zapoznanie z prawami i obowiązkami wolontariuszy.
- Wywieszanie plakatów zachęcających młodzież do włączenia się w pracę Wolontariatu.
- Zamieszczenie informacji o działalności Wolontariatu na stronie internetowej szkoły.
- Zachęcanie uczniów do działań w Wolontariacie Szkolnym podczas rozmów prowadzonych przez nauczycieli.
- Lekcje religii poświęcone miłości bliźniego.
- Okresowe zebrania członków Wolontariatu.
- Pomoc najuboższym rodzinom, samotnym, chorym i osobom starszym.
- Uzupełnianie „mapy” potrzeb środowiska szkolnego i lokalnego.
- Monitorowanie działalności wolontariuszy.
- Wymiana doświadczeń.
- Działanie na rzecz Misji.
- Współdziałanie z Parafią pw. Św. Kazimierza w Policach, Polickim Zespołem Caritas i Wydziałem Wychowania Katolickiego w Szczecinie.

7. Regulamin Szkolnego Klubu Wolontariatu.

- Każdy uczeń może zostać wolontariuszem.
- Wolontariusz niesie pomoc innym bezinteresownie i bezpłatnie.
- Wolontariusz wykonuje swoją pracę rzetelnie i uczciwie.
- Wolontariusz szanuje godność osobistą, dobre imię i własność osoby, której pomaga.
- Wolontariusz dochowuje tajemnicy dotyczącej swojej pracy.
- Wolontariusze działają w zespole i pomagają sobie nawzajem.

Prawa i obowiązki wolontariusza

- Wolontariusz ma prawo do zgłaszania własnych propozycji i inicjatyw.
- Wolontariusz ma prawo do podejmowania działań w wymiarze nieutrudniającym naukę w szkole i pomoc w domu.
- Wolontariusz ma prawo do wsparcia ze strony koordynatora lub innych pracowników Wolontariatu Szkolnego.
- Wolontariusz ma prawo być poinformowany o trudnościach, kosztach przejazdu związanych z wykonywanymi działaniami.
- Nie wolno wywierać na wolontariusza presji moralnej w związku z realizowanym zadaniem pozostającym w konflikcie z jego przekonaniem.
- Niepełnoletni członkowie Wolontariatu Szkolnego muszą przedstawić pisemną zgodę rodziców lub opiekunów na działanie w Wolontariacie.
- Wolontariusz ma obowiązek uczestniczyć w spotkaniach i szkoleniach Wolontariatu.
- Wolontariusz ma obowiązek respektować zasady Szkolnego Wolontariatu takie jak:
 - a) zasada osobistej pracy nad własnym rozwojem
 - b) zasada zaangażowania na rzecz potrzebujących pomocy
 - c) zasada troski o los słabszych
 - d) zasada prawdy, przyjaźni, życzliwości.

Cechy wolontariusza

*„Człowiek odnajduje siebie tylko w bezinteresownym dawaniu.”
/bp Jan Chrapek/*

WYSOKI STOPIEŃ WRAŻLIWOŚCI, który pozwala na wnikliwą obserwację świata, tego, co nas otacza. To pomaga dostrzegać wokół siebie ludzi potrzebujących, samotnych, bezradnych, cierpiących i chorych. Samo dostrzeżenie ich - to nie wszystko! Wielu ludzi bowiem dostrzega wokół siebie potrzebujących, ale przechodzi obok obojętnie, nie reaguje.

EMPATIA, czyli umiejętność wczuwania się w sytuację i doznania drugiego człowieka, rozumienia i przeżywania jego cierpienia. Takie osobiste odbieranie drugiego człowieka skłania nas do zatrzymania się nad jego niedolą, wywołuje w nas potrzebę ochrania go, udzielania mu pomocy. Wtedy pomagamy najbardziej skutecznie. Dajmy z siebie jak najwięcej, a to z kolei daje nam ogromną satysfakcję i zadowolenie z dobrze wypełnionego moralnego obowiązku.

CIERPLIWOŚĆ, której należy się uczyć codziennie, wypełniając swe zobowiązania. Wymaga to dużego panowania nad swoimi emocjami, nad złością, zniecierpliwieniem, popędliwością, często nad lenistwem czy zniechęceniem.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ za siebie, swoje działania i za swojego podopiecznego. Odpowiedzialność należy w sobie wzbudzać i wzmacniać. Poczucie odpowiedzialności jest dowodem naszej dojrzałości do podejmowania różnych ról społecznych. Musimy pamiętać, że jeśli zobowiązujemy się do czegoś, powinniśmy wcześniej ocenić nasze siły i umiejętności, aby nie podejmować zadań przerastających nasze możliwości. Nigdy nie należy obiecywać zbyt wiele, a potem nie wywiązywać się ze swoich zobowiązań. Lepiej wziąć na siebie mniej obowiązków, ale wywiązać się z nich sumiennie.

WSPÓLDZIAŁANIE - znacznie więcej można osiągnąć działając wspólnie niż indywidualnie. Takiego współdziałania należy uczyć się, aby nie przekształciło się w zażartą rywalizację i

zaspakajanie niezdrowych własnych ambicji.
PUNKTUALNOŚĆ - poszanowanie własnego czasu i czasu innych, to kolejna cecha, którą należy w sobie wypracować.
GOSPODAROWANIE CZASEM jest bardzo cenną umiejętnością, tym bardziej, że wolontariusze swoją działalność społeczną godzą z nauką szkolną i obowiązkami domowymi. Nie można bowiem być „dobrym” wolontariuszem dla wszystkich podopiecznych, zaniedbując własną rodzinę albo nawet sąsiadów.
TOLERANCJA i AKCEPTACJA - tak bardzo potrzebna zwłaszcza w kontaktach z osobami chorymi, niepełnosprawnymi lub prezentującymi odmienne poglądy leżące u podstaw ich wychowania i wiary. To bardzo trudne zadanie, aby zaakceptować tę „inność” fizyczną czy psychiczną, umieć zobaczyć w osobie niepełnosprawnej pełnowartościowego człowieka.
„WSTYD ZA ZŁO”, ważne jest wypracowanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz poczucia wstydu za popełnione błędy czy wyrządzone krzywdy. Takie poczucie ma zastępować konstruktywną krytykę, służyć rozwojowi wewnętrznemu, pracy nad sobą w celu podnoszenia własnej wrażliwości, umiejętności i kwalifikacji.
PRAWO DO SŁABOŚCI, do błędu czy porażki- nie jesteśmy nieomylni, zdarza się, że zrobimy coś źle, nie tak, jak planowaliśmy. Musimy sobie dać to prawo, nie załamywać się porażkami, ale wyciągać z nich konstruktywne wnioski na przyszłość- uczyć się na błędach. Zdobywamy w ten sposób nowe doświadczenia, które nas rozwijają, wzbogacają. Tak uczymy się nowych rzeczy, aby potem służyć radą i pomocą innym.
DAŻENIE DO SAMODOSKONALENIA SIĘ - wolontariusz powinien ustawicznie podnosić swoje umiejętności i doskonalić się wewnątrz, aby pełniej i skuteczniej pomagać potrzebującym.

KODEKS ETYCZNY WOLONTARIUSZA

Być pewnym

Zastanów się, dlaczego chcesz pomagać innym ludziom.

Być przekonanym

Nie oferuj swej pomocy, jeżeli nie jesteś przekonany o wartości tego, co robisz.

Być lojalnym

Zgłaszaj sugestie, nie „uderzaj” w innych.

Przestrzegać zasad

Nie krytykuj rzeczy, których nie rozumiesz. Może okazać się, że mają swoje uzasadnienie.

Mówić otwarcie

Pytaj o rzeczy, których nie rozumiesz. Nie pozwól, by tłumione wątpliwości i frustracje odciągnęły Cię od tego, co najważniejsze, bądź zmieniły w osobę stwarzającą problem.

Chętnie uczyć się

Rozszerzaj swoją wiedzę.

Stale się rozwijać

Staraj się wiedzieć jak najwięcej o Twojej organizacji i pracy.

Nie sprzeciwiać się kontroli nad sobą

Będziesz pracował lepiej i z większą satysfakcją, wykonując to, czego od Ciebie się oczekuje.

Być osobą, na której można polegać

Praca jest zobowiązaniem. Wykonuj to, co zgodziłeś się zrobić. Nie składaj obietnic, których nie jesteś w stanie spełnić.

Działać w zespole

Znajdź dla siebie miejsce w grupie. Samotnik działający na własną rękę jest mało skuteczny.

Sposoby ewaluacji

- Sprawozdanie z pracy Wolontariatu Szkolnego na koniec roku szkolnego.
- Rejestr akcji charytatywnych, instytucji, w których są obecni Wolontariusze.
- Zdjęcia z imprez.
- Informacje na stronie internetowej szkoły.
- Artykuły w prasie lokalnej.
- Podziękowania od osób i instytucji.

Postanowienia końcowe

Powołanie Szkolnego Koła Wolontariatu

1. Koło powołuje się dla uczniów, którzy interesują się wolontariatem i chcą promować jego ideę.
2. Wolontariat to bezpłatne i dobrowolne działanie na rzecz innych, wykraczające poza więzi rodzinno-koleżeńskie czy przyjacielskie.
3. Wolontariusz to osoba, która pracuje na zasadach wolontariatu. W Szkolnym Kole Wolontariatu wolontariuszami mogą być uczniowie, pracownicy szkoły, rodzice, absolwenci oraz osoby wspierające działalność szkoły.
4. Szkolne Koło Wolontariatu jest organizacją apolityczną i nie popiera ani nie zwalcza żadnych poglądów. Jedynym celem Koła jest pomaganie innym w trudnej sytuacji i działanie na rzecz dobra wspólnego.
5. Szkolne Koło Wolontariatu powołane zostałoroku decyzją Rady Pedagogicznej z dnia roku.

Rozwiązanie Szkolnego Koła Wolontariatu

1. Decyzję o rozwiązaniu Szkolnego Koła Wolontariatu może podjąć dyrekcja szkoły.

2. Rada Pedagogiczna może zwrócić się do dyrekcji z wnioskiem o rozwiązanie Szkolnego Koła Wolontariatu.

Prawa i obowiązki członków

1. Członkami Koła mogą być uczniowie, pracownicy szkoły, rodzice oraz sympatycy szkoły.
2. Członkowie Szkolnego Koła Wolontariatu z obowiązani są do przestrzegania zasad etyki i działania z poszanowaniem kluczowych wartości Koła. Są nimi:
 - a) dbałość o własny rozwój oraz dążenie do dobrych wyników w nauce;
 - b) troska o los najślabszych;
 - c) staranne wykonywanie powierzonych obowiązków.

1. Warunkiem koniecznym do zostania wolontariuszem w Szkolnym Kole Wolontariatu jest złożenie deklaracji oraz podpisanie przez rodziców/prawnych opiekunów zgody na uczestnictwo w działaniach Koła.
2. Koordynator Szkolnego Koła Wolontariatu musi być osobą pełnoletnią i posiadać kwalifikacje umożliwiające pracę z młodzieżą w oświacie. Koordynator ponosi kluczową odpowiedzialność za jakość pracy Koła.

Liderem Koła może być osoba niepełnoletnia. Lider pomaga koordynatorowi w pracach Koła i wspiera innych wolontariuszy.

Nagradzanie wolontariuszy

1. Co najmniej raz w roku zostanie zorganizowane spotkanie nagradzająco-podsumowujące, na którym spotkają się wolontariusze w celu omówienia dalszych planów pracy Koła oraz kwestii nagród.
2. Nagradzanie wolontariuszy ma walor motywujący. Nagrody powinny być przyznawane sprawiedliwie i w sposób adekwatny do osiągnięć konkretnej osoby.

Standardy funkcjonowania Szkolnego Koła Wolontariatu

1. Działania Koła wynikają z opracowanej przez wolontariuszy „mapy potrzeb”.
2. Wolontariusze ustalają priorytety działań, przygotowując roczne plany pracy.
3. Sukcesy i ewentualne porażki w realizacji rocznego planu pracy omawiane są w trakcie dorocznego spotkania wolontariuszy.
4. Prowadzone są działania promujące aktywność Koła w społeczności szkolnej oraz lokalnej.

Wolontariusze obchodzą swoje święto 5 grudnia, kiedy przypada Międzynarodowy Dzień Wolontariusza.

Załącznik 1.

**Karta zapisu do Szkolnego Koła Wolontariatu
w SOSW dla DNR nr 1 w Policach**

Imię i nazwisko:.....

Klasa:

Wychowawca klasy:.....

Imię i nazwisko rodziców (opiekunów prawnych):

Telefon do rodziców (opiekunów prawnych).....

.....

(data, miejscowość)

.....

(podpis rodziców/ opiekunów prawnych)

ZOBOWIĄZANIE WOLONTARIUSZA

Przystępując do Szkolnego Koła Wolontariatu oświadczam, że znam i akceptuję jego cele oraz zasady pracy. Zobowiązuję się do przestrzegania Regulaminu Szkolnego Koła Wolontariatu oraz sumiennego i bezinteresownego wykonywania powierzonych mi zadań.

.....

(data, miejscowość)

.....

(podpis wolontariusza)